Agghegyalja Mozaik

XII. évfolyam, LX. szám 2022. február Sopronkövesdről Sopronkövesdnek

VIRÁGH IMRÉNÉ KATI

VÉDŐNŐ

A plusz kilók nyomában

A Covid-járvány még mindig jelen van a mindennapjainkban, de szerencsére már nem kell elhalasztanunk a személyes találkozásainkat. Így a kövesdi iskolásoknál január végén megtörténtek az iskolaegészségügyi ellátás keretében előírt védőnői szűrővizsgálatok. Minden osztályban voltak hiányzók, őket majd egy későbbi időpontban hívom szűrésre. A diákoknak megmértem a súlyát, magasságát, ellenőriztem a látását. A 2., 4., 6., 8., osztályosoknál ez kiegészült vérnyomásméréssel, hallásvizsgálattal és a mozgásszervek szűrésével. A vizsgálatok eredményeit átnézve látszik, hogy főleg a felsőtagozat végére, „köszönhetően" a sok képernyő előtt töltött időnek, egyre több a szemüveges, rosszul látó gyermek. Az előző évekéhez képest, valamelyest csökkent ugyan, de még mindig sok a túlsúlyos, elhízott gyerekünk. Az alsó tagozatban 60 gyerekből 3 főnek, a felső tagozatban 70 gyerek közül 12 főnek van jelentős súlyfeleslege. Szeretném ennek a jelenségnek a veszélyeire első sorban a szülők, nagyszülők, de természetesen a gyermekek figyelmét is felhívni!

A túlsúly okai

A gyermekek túlsúlyának hátterében állhat ugyan genetikai hajlam, de legtöbbször az egészségtelen étrend, vagy lelki gondok okozzák. Sok szülő úgy érzi, akkor szereti igazán gyermekét, ha kedvenc ételeivel elhalmozza. Különösen nagy hiba, amikor az étel jutalmazásra szolgál. A gyermek fejében ugyanis rögzül, hogy ha rendesen viselkedik, kap érte valamit, ha vigasztalódni akar, enni kell. Későbbi élete során bármilyen stressz éri, étellel jutalmazza magát, így szépen lassan elkezdenek felszaladni a plusz kilók, ami idővel egyre jobban zavarhatja a gyereket és önértékelési, beilleszkedési problémákhoz is vezethet.

A pszichés gondokon túl a tartósan fennálló gyermekkori elhízás szív- és érrendszeri betegségekhez, máj - és hasnyálmirigy megbetegedésekhez, illetve magas vérnyomáshoz vezethet. Utóbbi súlyos esetben infarktust és agyvérzést is okozhat. A nem kezelt elhízás megzavarhatja a cukoranyagcserét, s ebből alakulhat ki a felnőttkori kettes típusú diabétesz. A túlsúly az ízületekre is rendkívül rossz hatással van: jóval nagyobb teher nehezedik rájuk, mint korábban, így idővel roncsolódnak, a mozgás pedig nehézkessé válhat.

Mit telhetünk ellene? Nem kell egyik napról a másikra drasztikus változásokat beiktatni, elég fokozatosan vezetni rá a túlsúlyos gyerekeket az egészségesebb ételekre, beiktatni napirendükbe a mozgást.

A felnőtteknél bevált divatos diéták, amelyek egy-egy táplálékcsoport elhagyásán alapulnak, nem alkalmazhatók gyermekeknél, mert a növekedéshez az ő korukban feltétlenül szükséges a vegyes táplálkozás. Fontos megtalálni azt a mozgásformát, ami érdekli őket, örömet szerez nekik.

Iktassuk ki a konyhából a testsúlyra veszélyt jelentő élelmiszereket, főzéshez használjunk egészséges alapanyagokat! Cukor helyett természetes alapú édesítőszert, fehér liszt helyett teljes kiőrlésűt, zsiradékból pedig csak minimális mennyiséget. A soproni kórházban lehetőség van ingyenes dietetikai tanácsadásra, ahol szakember tanítja meg a családot az egyénre szabott étrend összeállítására.

A rendelésre munkanapokon 6–13.30 óra közt a 06 99 514388 számon lehet időpontot kérni. Gyermekeket, felnőtteket egyaránt szívesen látnak. Kérem éljenek a lehetőséggel, ne hagyjuk, hogy gyermekeink már fiatal korukban betegségekkel küszködjenek! Mindenkinek jó egészséget kívánok!

Játék

Ismerd fel!

Az alábbi képen egy apró részlet látható egy sopronkövesdi látványosságról. Ha kitaláltad, melyik nevezetességünket ábrázolja, küldd el a megfejtést a kovesdihermesz@gmail.com címre, vagy a 30/308-6375-ös telefonszámra, legkésőbb 2022. február 28-ig. A helyes megfejtők egy ajándéksorsoláson vesznek részt.

Előző játékunk szerencsés nyertese: **Csigó Kata**

Gratulálunk!

Kalmár Erika

FŐSZERKESZTŐ

Köszöntő

Boldog új évek kívánok minden kedves Olvasónak!

Várakozásokkal teli lesz ez az év is. Egyrészt, mert szeretnénk tudni végre merre megy, meddig tart még a mindannyiunkat gúzsba kötő Covid-járvány. Egyelőre nem tudjuk, de azt igen, hogy új reményekkel, új ötletekkel, új célokkal nekünk akkor is tennünk kell a dolgainkat. Az új célok pedig erőt adnak, hogy a mindennapokban ezzel az újult erővel és lendülettel elvégezzük mindazt, amit célul tűztünk ki.

Az új feladatok pedig mindig újabbakat generálnak. Ez az élet rendje. Nos, ebben a lapszámban – bár nem telt el sok idő a decemberi szám megjelenése óta – megmutatunk néhány régi, már megtörtént, elkészült, befejezett és nagyon sok új dolgot. Eseményekre, rendezvényekre utalunk vissza, amelyek szebbé tették a falu életét, s amelyek számunkra is – reméljük a résztvevők számára is – emlékezetesek maradnak.

A polgármesteri beszámoló nem csupán arról szól, hogy mi készült el a faluban, és hogyan haladnak a projektek, hanem szó van benne az új feladatokról, új pályázatokról, amelyek egyrészt a falu fejlődését, szépülését szolgálják, növelik turisztikai vonzerejét, másrészt a művelődést, a kultúrát hozzák közelebb a falu lakóihoz, a szórakozási lehetőséget teremtik meg.

Elindult egyfajta együttgondolkodás – erről olvashatnak a Szőke Andrással készült interjúban – amelynek az a lényege, hogy hogyan tudjuk a magunk javára, hasznára fordítani a falu, a környék adottságait: a kézműves termékeket, a falut körülvevő természeti kincseket, a gyógynövényeket és a tudást, ami az itt lakókban megvan. Számtalan jó ötlet vetődött fel azon az ötletelős megbeszélésen is, amit még januárban tartottunk. Hatalmas erő van Sopronkövesdben, amelynek része az a múlt, amire a jövő gondolatait, cselekedeteit lehet felépíteni.

Elkezdődött a farsangi időszak, amelyet nagy csinnadrattával fogunk megünnepelni, köszönve egy Interreg pályázatnak. Megelevenednek a farsangi népszokások, amelyeket megmutatunk a felvidéki testvértelepülésünk, Alsóbodok küldöttségének is: kiszebábot úsztatunk és finom farsangi fánkot sütünk. Ennek kapcsán fánksütő versenyt is hirdettünk.

A múltunk alapja a jelenünknek. Ezt szem előtt tartva memoár írásra biztatjuk a 70 év feletti sopronkövesdi lakosokat. Szívesen segítünk a megírásban, szívesen hallgatjuk a régi történeteket, a különleges eseményekről szóló beszámolókat.

A túrák és zarándoklatok már hosszú évek óta részei a falunak, amelyekről ismét olvashatnak az újságunkban: megismerhetnek újabb útvonalakat és környékbeli zarándokhelyeket

Kellemes olvasást, a programokhoz pedig jó szórakozást kívánok minden kedves Olvasónknak!

FÜLÖP ZOLTÁN

POLGÁRMESTER

Kedves Olvasók!

Ma 2022. január 30-a van. Holnap lapzárta. Egy hete tudjuk, hogy a kalandos körülmények között, lóhalálában benyújtott *szlovák-magyar Interreg pályázatunk – amelyben a farsangi és a húsvéti hagyományőrzést* állítottuk középpontba Alsóbodok és Sopronkövesd óvodásainak, a falunak és az ideérkezőknek – 23 819,29 euro pályázati támogatást kapott. Hogy a kb. 8 574 944 forintot miért sikerült kalandosan megpályázni? Nagyon rövid volt a benyújtási határidő. A levélbeli feladást az adott napon a soproni nagypostán tudtuk legkésőbbre tolni. Annyira a végére sikerült, hogy zárórakor utánam csukták be a nagyposta ajtaját! És mivel egy hete tudjuk, hogy nyertünk, egy hónap van a teljes előkészítésre, testvértelepülésünk és az Önök fogadására. A teljes programot a lapban olvashatják. Bízom a sikeres megvalósításban és abban, hogy számos élményben lesz részünk a február 18-20-ig terjedő három napon!

Pályázatok sora

Pályázati dömping időszakát éljük, mind a benyújtások, mind eredményeink terén. Engedjék meg, hogy ez legyen a vezérfonal beszámolómban. Az elmúlt héten kaptuk meg az értesítést a *külterületi utas – a közös hivatalunk öt települését érintő – pályázati sikerről.*

Ebből újul meg a Lajos majorba vezető aszfaltút fele, valamint a major alatti földút kap egy masszív murvás útalapot. Egy januári átlagos napomon szokás szerint körbejártam azokat építkezéseket, fejlesztéseket, amelyek nagyban megterhelik a hivatal személyi állományát. Magam is megdöbbentem, hogy különböző vállalkozóink egyszerre hét helyen dolgoztak a faluban: a Haubner-házban elindult a látogatóközpont kialakítása, készült a meseösvény útja, és már telepítették a hintaállványokat a hintaparkba, az új bölcsődében már járólapoztak, a Franciska lakópark telkeinél – a Fülesi út mellett – fektették a csapadék-csatornát, a gázmű a vezetéket temette be, és murvás padkázás folyt a Rákóczi Ferenc utcában. Hát elég pörgős egy nap volt.

A Meseösvény kapcsán egy helybéli megosztotta velem az örömét. Az egyik januári, napos vasárnap délután sétált az Agghegyen. Örült, hogy másokat is lát, akik kimozdulnak. El kezdte számolni hány emberrel találkozik sétája során, és 48-ig (!) jutott. Ebből egy sem volt migráns! – remélem megengedik ezt a poént. Szaporodott a számuk a térségben, de most több rendőrt is látok, ami megnyugtató.

Az elmúlt hetekben-hónapokban benyújtott pályázataink is felsorolom. Lássák mikkel próbálkozunk:

- Liliom utca harmadik szakasz (15 millió)
- járda térkő alapanyagra –a laktanyától a falu felé indulva- (5 millió)
- térköves járda építés-Vadvirág, Pipacs, Tó, Dózsa utca új szakaszára (50 millió)
- KÖN programok támogatására (13 millió)
- kulturális programszervezők bérköltség támogatására (4millió)

Bontják a Haubner-ház melléképületét

Készül a Meseösvény útja

- óvoda önálló új konyhájára és a régi konyha fejlesztőcsoportokká alakítására (130 millió)
- Kövesdek találkozójára (4 millió)
- Újabb Térzenékre (8 millió)
- Liliom utca negyedik (24 millió)

Hamarosan benyújtandó pályázataink:

- Szőke Andrással együttműködve egy gyógyteaház és kert, valamint jurták és mesterségek pajtája kialakítása a Molnár-háznál, a hivatal mögött
- napelemre és energetikai felújításra adtunk volna be pályázatot, a focipálya öltözőre, valamint az egészségházra. A benyújtás előtt 2 órával rendszerkarbantartásba kezdtek a pályázatot fogadók, így teljesen vétlenül lecsúsztunk. Márciusban az összerakott anyaggal újra pályázunk.

Télvíz idején átadtuk a felújított Akác utca, valamint a csárdától Sopron irányába tartó kerékpárút egy új térköves szakaszát. Sajnos a 84-es főút állapota falunkon belül és kívül is félelmetesen rossz állapotban van. Örömteli, hogy térségünkben több mellékút is megújult. E mellett nem szabadna így elhanyagolni és balesetveszélyes állapotban hagyni egy főutat, amelyen a forgalom is hatalmas. Több fórumot is megjártam e miatt. A problémát ismerik, a pénzügyi forrást rá egyelőre nem látják. Félek, hogy egy megnövekvő infláció esetén még inkább nem találják majd a forrást a felújításra. Ilyenkor a sebességkorlátozó tábla kihelyezése a bevett gyakorlat...

Források

Az óvoda kapcsán szintén egy jogilag megoldhatatlan problémába ütköztünk. Sok szülő – ha gyereke nem tud menni oviba – nem jelenti le az étkezést. Mivel a nagycsaládosok gyermekei ingyen jogosultak az étkezésre, ha ők nem jelzik, hogy gyermekük nem jön, az önkormányzat költségeit növelik és az étel kárba vész. Amit be sem lehet ezeken a családokon hajtani, mert ingyenes étkezésre jogosultak. Kérem szíves együttműködésüket, feleslegesen a település kasszáját ne terheljék! Már csak azért sem, mert a tavalyi után, idén ismét elvonták az iparűzési adó felét. (A kistelepüléseknek a kompenzációra ígéret van.) Szintén tovább nehezíti a költségvetést, hogy a kormány adóemelési stoppot hirdetett meg erre az évre is. E mellett díjat sem lehet emelni. Ez konkrétan úgy csapódik le, hogy a csárda és az ovikonyha – az alapanyagárak emelkedése miatt teljesen jogosan – emelte az étkezési díjakat. Az emelést az Önkormányzatnak jelenleg tilos továbbhárítani az étkezőkre. Így havonta több mint félmilliós pluszköltség keletkezik, amit senki nem térít meg.

A késő őszi lomtalanításból is tanulságokat kell levonnunk. Évente a Sopron Holding egy lomtalanítást köteles ingyenesen lebonyolítani. Igény eddig is volt a másodikra és ezt megfinanszírozta Önkormányzatunk. Sajnos az átvehető hulladékok köre folyamatosan szűkül, a tavaly késő őszi lomtalanításért 2,6 millió forintot számláztak. E hatalmas költség miatt ez évben csak egy lomtalanítást tervezünk.

Voltak szívmelengető közösségi pillanatok is jócskán. Jókedvre derített például sok kivilágított adventi ablak, valamint a Táncsics utca karácsony előtti „utcabulija", amikor az utcát is kidíszítették. Köszönet a Pipacs utca lakóinak, akik karácsony előtt murvát igényeltek az Önkormányzattól, hogy az úton lévő gödröket társadalmi munkában kijavítsák. Köszönet Grubits Jánosnak és Mihócza Lászlónak, hogy a parkerdőben a keresztutat megvalósították. A doni megemlékezés is méltóra sikeredett. Köszönet Erdélyi doktor úrnak a Közmeghallgatáson való egészségügyi beszámolójáért, amelynek révén kicsit jobban beleláttunk napi küzdelmükbe és talán megértőbbek is lettünk.

És hogy a sok bút, bánatot stresszt picit feledtessük, pályázati forrásból jó néhány nagy emberrel, előadóval is leszerződtünk már 2022-re. Újra eljön hozzánk Pál Feri atya, valamint Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök is. A zenei fellépők közül Marót Viki és a Nova Kultúr Zenekar, Csík János, az Aranyakkord (benne Kiss Tibi a Quimby-ből), a Budapest Bár, Ismerős Arcok, Ferenczy György, Bangó Margit, Korda György. Folytatjuk piknikkosaras koncertjeinket is, melyek a Lajos majorban, az Alkotóház kertjében, illetve a kápolnánál lesznek. A Gasztropiknik helyszíne ismét a Homokluk.

Találkozzunk jó egészségben, minél több helyen!

Karácsonyi díszben a Táncsics utca

Doni megemlékezés a tűz körül

KALMÁR ERIKA

FŐSZERKESZTŐ

Mi megtettük a magunkét: több helyen elhintettük a magot

Sopronkövesd a természetközeliségében, történelmében, kultúrájában, hagyományaiban gazdag település. Arról, hogy hogyan lehetne ezt a gazdagságot még jobban a település javára fordítani, kihasználni a benne rejlő lehetőségeket Szőke András filmrendezővel, a taliándörögdi Ősök Háza projekt ötletgazdájával beszélgettünk.

Kalmár Erika: – *Honnan indult ez a kapcsolat Ön és Sopronkövesd között? Mi adta az alapját a közös gondolkodás elindulásának?*

Szőke András: – Hosszú évekkel ezelőtt indult, s lassan alakult ki ez a kapcsolat. A Balaton-felvidék legnagyobb, színes művészeti kavalkádja, a Művészetek Völgye az ország minden tájáról vonzott ide embereket. Kapolcs és más települések mellett Taliándörögd is része ennek a rendezvénysorozatnak. S ahogyan az ország legtávolabbi vidékeiről idelátogattak az érdeklődők, úgy sokan jöttek Sopronkövesdről is. Talán nem is az első generáció látta meg benne a lehetőséget, hanem az utánuk következők. Így indult. Közben mi, a római katolikus plébánia vezetőjével, Sándor atyával mindenféle pályázati háttér nélkül kezdtük el „megmenteni" a falusi kultúrához kapcsolódó tárgyakat, eszközöket, hagyományokat, s minden olyan dolgot, ami szorosan kapcsolódik a családhoz, a családi tűzhelyhez. Alapvető célunk az volt, és mai is az, hogy a faluhoz, a faluban élő családok életéhez kapcsolódó kultúrát, hagyományokat ne hagyjuk elveszni, megőrizzük azt és tovább adjuk.

KE: – *Hatalmas és szerteágazó feladat. Melyek voltak az első lépések?*

SZA: – A legelső lépés azoknak a lehetőségeknek a feltárása volt, amelyek mentén aztán tovább lehet menni. Megpróbáltuk körbejárni milyen növények, gyümölcsök, gabona terem meg a mi környékünkön, hogyan dolgozzuk fel ezeket, milyen eszközök állnak ehhez rendelkezésünkre vagy éppen a háztartásokban, milyen eljárásokat alkalmaznak például a savanyításra, a gyümölcsbefőzésre, vagy milyen kovász készül a kenyérsütéshez. A helyi családokat megszólítva jutottunk az információhoz. A sok-sok adatot felhasználva kezdtünk el dolgozni. Közben létrehoztunk egy téglamúzeumot, egy rádiómúzeumot, s ezzel együtt a saját rádióstúdiót is. Tudtuk, hogy nincs meg az egész megvalósításához az anyagi háttér, de a meglévő eszközeinkkel – tárlatvezetéssel, meséléssel – életre keltettük mindazt, amink van. Sok mindent nem tudtunk már bemutatni a maga fizikai valójában, ott volt például a kovácsműhely, amelynek története, múltja, feladata a mesélő hangjával elevenedett meg.

KE: – *Az ország legkülönbözőbb vidékeiről látogattak el Önökhöz, az Ősök Házába. Milyen tapasztalatokkal térhettek haza?*

SZA: – A cél kettős, megmutatni, mit tudunk és megadni a „kezdő löketet" mindazon érdeklődőknek, akik fogékonyak erre, akiknek ugyanolyan fontos a múlt és annak tovább éltetése, mint nekünk. A múltunk alapja a jövőnknek. Ezt akkor is megtesszük, ha valaki úgy megy el tőlünk, hogy azt gondolja, mi nem jól csináljuk, hiányosak a dolgaink, ami igaz is, de számunkra az is öröm, ha úgy megy el, hogy ő majd jobban csinálja. Bármi jobb annál, hogy a falut elfelejtsük és a hagyományokat nem adjuk tovább.

Mi megtettük a magunkét: több helyen elhintettük a magot.

KE: – *A közelmúltban több beszélgetés, ötletelés, egyeztetés zajlott arról, hogyan lehet felélesztení, élővé tenni Sopronkövesd múltját, hogyan lehet részévé tenni a jellenek…*

SZA: – Tavaly ősszel az önkormányzat képviselői egy tematikus programon, látóúton vettek részt Taliándörögdön, innen indultak a konkrét beszélgetések, ötletelések, hiszen Sopronkövesd is gazdag történelmi múlttal rendelkezik, sorsfordító események zajlottak itt. A tapasztalatok átadása zajlik most, s az, hogy az épített környezeten, helyi lehetőségeken keresztül hogyan tudjuk közvetíteni az Ősök Háza üzenetét.

Idén számos jelentős program – Pünkövesd, Gasztropiknik, KÖN – lesz a településen, amelyeken már egyfajta „tesztüzemmódban" szeretnénk néhány programot elindítani. Ilyen lesz például az „osztályfőnöki óra", amely tartalmában a településhez kötődik: hagyományok, történelem, a település épített örökségei, túrák, séták, ösvények. Sopronkövesd egy határmenti település, e jellegéből adódóan más tradíciókkal bír. A mozgóképkultúrához kapcsolódva elindul egy filmklub, amely egy rendkívül jó közösségfejlesztő program. Maga a filmklub mozgalom még a '70-es, '80-as évek öröksége. Számtalan olyan alkotással ismerkedhetnek meg az érdeklődők, amelyek kapcsolódnak a településhez vagy a környékéhez.

Más témában – pl. gyógynövények, népi gyógyászat – ó előadásokat terveztünk, amelyeknek az a célja, hogy a közösséget valós találkozásokkal újraélesszük, megmozdítsuk. Számos értéket, kézműves tevékenységet gyűjtöttünk össze ezeken a beszélgetéseken: például a kovászos kenyérsütés, a savanyúság készítése, a házi befőttek, lekvárok, sütemények. Kicsit a szemléleten változtatva szeretnénk ezeket a helyi értékeket lendületbe hozni. Mi tudunk ezekhez kapcsolódni, s bevallom, néha egészen őrült álmok kavarognak a fejemben. De egy biztos: a falvakban van az erő, és lehetőségünk van arra, hogy összekapcsolódjunk a határmenti településekkel is, lehet ez akár egy gyűjtőkohó is. Fel tudjuk a parazsat szítani, ezen munkálkodunk most.

KE: – *Sokat beszélgettünk a gyógynövényekről, a fűszernövényekről, a bennük rejlő lehetőségekről és egy majdani teaház létrehozásáról. Mi lenne itt a kiindulási alap?*

SZA: – Hadd menjek vissza egy kicsit az időben. Tavaly volt egy nagyon komplex munkánk, készítettünk egy dokumentumsorozatot az Alföld tanyavilágáról. Több mint 100 éves múlt, s ha csak egyszerűen akarnánk összefoglalni, akkor azt mondhatnánk, hogy a magyar tanya egy mikrokozmosz, amely tartalmazza a világmindenséget. Üzenete pedig: az önfenntartás. A tanya nem maradhatott volna fenn, ha nincsenek meg az alapvető élelmiszerek, az alapvető technikai eszközök, megoldások. A család úgy rendezkedett be, hogy bármi történik, azt meg tudják oldani. A tudást ehhez be kellett gyűjteni, szájhagyomány útján és tapasztalatszerzéssel. Ha beteg volt valaki, fűben-fában volt az orvosság. Használták a naspolya kérgét, mert összehúzó hatása van, a petrezselymet, a kaprot, az édeskömény, de még a rózsafélék családjába tartozó almafa levelét is. Jelentős volt a pap szerepe – tartozzon bármelyik felekezethez is –, hiszen ő volt a tudós ember. Tény, hogy a gyógynövénykultúráról a papok, szerzetesek naplóiból, feljegyzéseiből szereztünk tudomást.

Egyik sopronkövesdi tartózkodásom alkalmával tettem egy nagy sétát, és séta közben mintegy 40 féle vadon nővő, őshonos gyógynövénytársulást találtam. Nem kell érte elmenni máshová, nem kell megvenni, hiszen itt van körülöttünk. Ha ezen az úton akarunk elindulni, akkor azon kell gondolkodni, hogyan tudjuk megmutatni, hasznosítani mindazt, amink már megvan

KE: – *Hogyan lesznek ezekből az ötletekből, adottságokból igazi értékek?*

SZA: – Az első találkozások után még nem lesz kimunkált a folyamat. Van nyitottság, van szándék így mikroszinten több folyamatot is el lehet indítani. Az előkészítési folyamatokkal egy időben el kell indítani a gyűjtőmunkát, megtalálni az adatközlőket, és emellett a levéltári gyűjtésekre is kell időt szánni, mert lehet, hogy ott olyan információkat találunk, amelyekre a helyiek már nem emlékeznek A feldolgozás, a folyamatok kidolgozása annyiban tér el a Művészetek Völgyétől, az Ősök Házától, hogy itt mindennek, amit kimunkálunk Sopronkövesdhez kell kapcsolódnia, Sopronkövesdről kell szólnia.

FÜLÖPNÉ HIDEGH CSILLA

ÓVODAVEZETŐ

Természetszerető, környezettudatos gyermekeket nevelünk

Mintha csak most lett volna, aztán lassan már egy éve, hogy kecskedudaszó kísérettel űztük el a telet, végigkürtölve az egész falut.... S megint itt a farsang, s „táncot jár a habverő..” itt nálunk az oviban. De hogy mi minden történt a legutolsó beszámolónk óta? **Lássuk csak:**

Már többször is beszéltünk arról, hogy óvodánk helyi pedagógiai programja kiemelt figyelmet fordít a megfelelő érzelmi viszony kialakítására, mind a természeti, mind a társadalmi környezetünk iránt. Ennek szellemében természetszerető, környezettudatos gyermekeket nevelünk, így hát természetes volt, hogy idén is csatlakozunk a Magyar Szabadidősport Szövetség által meghirdetett Világ Gyalogló (hó)Nap felhívásához, amelynek célja, a közösségben való aktív gyaloglás népszerűsítése, miközben megismerhetjük, bejárhatjuk a helyi nevezetességeket. Az óvodás korosztály számára meghirdetett túra 3–5 km hosszú. Hát mi bizony túlteljesítettük, hisz még az 5 km-t is meghaladta útvonalunk. Jártunk a Vassfüggöny Emlékhelynél, Cifrahídnál, Kiliti Dániel határőr alhadnagy emlékművénél. Büszkék vagyunk gyermekeinkre, mert mindenki teljesítette a kihívást.

Egy másik – környezettudatos témájú – felhíváshoz is csatlakozott óvodánk még a karácsonyi ünnepek előtt. A Játékszíget játékbolthálózat hirdette meg az „Együtt egy zöldebb karácsonyért!” pályázatot, amelynek célja az volt, hogy felhívja a figyelmet az újrahasznosítás fontosságára. Feladatunk az volt, hogy karácsonyfadíszeket készítsünk újrahasznosított anyagból. Mindhárom óvodai csoporttal beneveztünk, és szebbnél szebb, kreatív díszek készültek. Olyannyira – bár helyezést ugyan nem értünk el –, egy nagy játékcsomaggal jutalmazták alkotásainkat. Így aztán a karácsonyfa alatt rengeteg meglepetés várta ovisainkat. A vírushelyzet miatt a tervezettnél későbbre tolódott az ovis karácsony, de ez inkább csak fokozta a várakozás izgalmait.

Kulturális életünk is mozgalmas volt az elmúlt időszakban. Az Alkotóházban voltunk a Kalimpa Színház gyermekkoncertjén, aztán óvodánkban fogadtuk a Camerata Art’Issima kamarazenekart, a Mandula Színház pedig meseelőadással érkezett hozzánk. Januárban ovisainkkal ellátogattunk és beiratkoztunk a helyi könyvtárba, hogy ilyenformán is népszerűsítsük az olvasást gyermekekben és a családok körében egyaránt. Szintén januárban újabb gyermekeket fogadtunk, így jelenleg 72 ovisunk van. Ez még nem a végleges létszám, mert tavasszal újabb 3 kisgyermek biztosan érkezik, így megint telt házzal fogunk működni. Emiatt éppen jókor történt, hogy az augusztusban megüresedett álláshelyre végre jelentkezett egy óvó néni, Horváth Csilla személyében. Ő nem volt ismeretlen számunkra, hisz a fejlesztő pedagógiai feladatokat látta el eddig is intézményünkben, mostantól pedig már óvó néniként is a Nyuszi csoport oszlopos tagja. S, hogy néhány szót a felnőttekről is szóljak: óvodapedagógusaink mindennapi tevékenységeik mellett folyamatosan vettek és vesznek részt továbbképzéseken. Önszántukból, saját elkötelezettségük által keresik azokat a lehetőségeket, újabb és újabb módszereket, amelyek mind-mind segítik a gyermeki megismerés és fejlesztés folyamatát, a nevelés eredményességének növelését. Végezzük a kötelező jellegű önértékelési feladatokat, és büszkék vagyunk arra, hogy a ma kevésbé népszerű pedagógus életpálya ellenére munkatársaink motiváltak, kitartóak és elkötelezettek.

Menyhárt Ildikó

Óvodavezető-helyettes

Kitárulkozással kezdődik a tavaszvárás

„Figyelem, figyelem, közhírré tétetik,
A farsangi alakoskodás elkezdődik,"

Az esztendő év eleji szürkeségét éli, amelyben már emlékké halványulnak a karácsonyi fények és nemigen akad olyan esemény, ami melegséggel töltené el az emberi szíveket. Persze, mennyire más hangulatban telhetne a tél, ha nagy pelyhekben hullana a hó, és csillogó fehér takaró boríthatna mindent. Mindazok, akik csodálni képesek ez évszak szépségeit azért, mások pedig az őket körülvevő gyermekek boldogságáért érezhetnék kicsit másképp magukat. Mert az emberi léleknek szüksége van az örömforrásokra, így van ez amióta világ a világ.

Őseink is az év körforgásában éltek, szorosan együtt a természettel. Küzdöttek a mindennapok gondjával és várva várták a jeles ünnepnapok örömeit. A dolgos hétköznapokat, szokásokkal, hagyományokkal, hiedelmekkel élték, amelyet megtöltöttek érzelemmel és rituális gondolatokkal. Keresztény hitükből fakadóan megtartották az évnek azt a fajta ritmusát is, amely útmutatást adott az emberi léleknek ahhoz, mikor van az ideje a befelé fordulásnak és mikor a kitárulkozásnak.

Vízkereszt után, a húsvéti időszakot megelőző nagyböjt előtt, a kitárulkozásos időszakukat élték, vigadoztak, ettek, ittak, hiszen munka híján a természet is erre kínált lehetőséget. Az asszonynép a fonóba járt, a férfinép meg a kocsmába, aztán egy-két kupica pálinka után már a férfiak nőnek, vagy egyéb másnak öltözve, maszkot öltve bolondoztak a fonóbelieknek. Korommal kent arccal ijesztgettek, zajt keltettek, duhajkodtak.

Hétvégente citerával, dudával kísért lakodalmakat, mulatságokat tartottak, amelyeken szinte mindenki részt vett és élvezték a közösséghez tartozás jó érzetét. Itt együtt volt a gyermek a felnőttel, itt kezdett kacérkodni egymással a fiú és lány, itt kapott bokrétát a leánykérő, itt szórakozott együtt a koma a komával, falubeli a falubelivel.

Ezzel a kitárulkozással kezdődött tavaszvárásuk is, hiszen abban a hiedelemvilágban éltek, hogy hangoskodásukkal megfutamodásra kényszeríthetik a rosszat, a betegséget és így elűzhetik a telet is, emellett termékenység varázslatukkal befolyásolni képesek az esőt, a szaporulatot és az egészséget is. Magyarország bármely vidékén is éltek, bármilyen télűző szokást is gyakoroltak, mindenhol az egyik katartikus őselemet – tüzet vagy a vizet – hívták segítségül. A különböző népességek kultúrájának keveredésével egyedi szokások alakultak ki, amelyek még inkább fokozták ennek az időszaknak a misztikumát. Ilyen a busójárás vagy Konc király és Cibere Vajda viaskodása, a tyúkolás, rönkhúzás és még sorolhatnám.

Sopronkövesdnek nincsenek hiteles források alapján megőrzött farsangi szokásai. Feltételezhetően azért, mert a települést régen is hithű katolikusok lakták, akik elfogadva az egyház tiltását, csendesebben és szolidabban élték farsangi időszakukat. De biztosak lehetünk abban, hogy vágytak a szórakozásra, áhítoztak a tavasz beköszöntére és a jó hangulatú közösségi együttlétekre, együtt töltött időre.

Ezzel így vagyunk mi is. Bár óvodásainkkal már évek óta kitáncoljuk és elúsztatjuk a telet jelképező kiszebábot, eddig a település lakosságának nem volt lehetősége a közös tavaszvárásra.

Határon túliakkal

Idén ez másképp lehet. 2022. február 18–20. között, Sopronkövesd és Alsóbodok önkormányzata közös uniós pályázati forrása teremti meg erre a lehetőséget. A projekt célja határon átnyúló hagyományőrzés, amelynek során egymás kulturális életével, szokásaival ismerkedhetünk.

Az események 10–10 fő, 5–7 éves gyermek részvételére is lehetőséget teremtenek, akik aktív tevékenykedtetés során dolgozzák fel a farsangi időszakot. A lakosság és az érdeklődők szombat délutántól csatlakozhatnak a rendezvényhez, amelynek részletes programját megtalálják itt, az Agghegyalja újságban is.

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit, hogy télűző szokásaink közösségi élményt és örömforrást adjanak az emberi léleknek, és kapcsolatok alakuljanak, amelyek összekötnek bennünket településünkön, országhatárunkon belül és túl egyaránt.

A rendezők nevében

Sajtóközlemény

"Határon átnyúló hagyományőrzés"

Interreg SKHU Kisprojekt Alap a nyugati határtérségben/ Interreg SKHU Fond malých projektov pre západný región

A „Határon átnyúló hagyományőrzés" című kisprojektben a Sopronkövesd Községi Önkormányzat és Alsóbodok Önkormányzata működik együtt. Mindkét településnek fontos a hagyományok ápolása, azok továbböröklítése már a kisgyermek kortól. A projekt célja, hogy a testvértelepülések bemutassák egymásnak a télűző és a húsvéti népszokásaikat. A célcsoportot itt elsődlegesen az óvodás korú gyermekek és a kisgyermekes családok jelentik. A települések fontosnak tartják, hogy ezeket a népszokásokat a felnövekvő generáció továbbvigye, ezzel is erősítve a két nemzet összetartozását és a már korábban kialakított testvértelepülési együttműködést. A projekt 4 hónapja alatt mindkét településen egy-egy rendezvényt bonyolítanak le.

Sopronkövesd a magyar téltemető szokásokat mutatja be egy háromnapos – február 18–20. között –rendezvény keretében. A programsorozat a farsanghoz, a farsangi hagyományokhoz kapcsolódik: lesznek a gyerekeknek kézműves foglalkozások, ahol a népi hangszerkészítéssel és hangszerekkel ismerkednek meg, és elúsztatják a téltemető kiszebábot a közeli patakban. A második nap bemutatkoznak a helyi és testvértelepülés őstermelői, lesz farsangi fánksütő verseny, amelyben a gyermekek is részt vesznek, megismerve ezzel a hagyományos farsangi fánk elkészítésének módját. Bemutatkoznak az óvodák, illetve a rendezvényen résztvevők helytörténeti és hagyományokat bemutató előadásokat hallgathatnak meg. Jeles esemény lesz felvonulás, ahol a település aprajanagyja a hungarikummá vált mohácsi busókkal temeti el a telet. Az este zenés programokkal és táncházzal zárul. Az utolsó napot a falu hagyományos Téltemető túrája zárja.

Alsóbodok településen a húsvéti hagyományokat mutatják majd be április 8–10. között. A háromnapos rendezvényen szintén a hagyományoké lesz a főszerep, lesznek kézműves foglalkozások, felvonulás, bemutatják a hagyományos ételek elkészítését, lesz „szuvenír" készítés, bemutatkoznak az óvodák is. A programot zenés előadások színesítik és villőzés is, ami jellegzetes virágvasárnapi leányszokás Zobor alján. A programsorozatot ünnepi szentmise zárja.

Azáltal, hogy a gyermekek és a települések, térségek lakói élő hagyományként, résztvevőként tapasztalják meg ezeket a szokásokat, könnyebben adják tovább a későbbiekben is a felnövekvő generációknak.

A projekt ideje: 2022. január – 2022. április

A projekt támogatási összege: 23 819,29 EUR

További információk:
Fülöp Zoltán polgármester
Sopronkövesd Községi Önkormányzat
E-mail: polgarmester@sopronkovesd.t-online.hu
Telefon:+ 36 99/536-000

„Határon átnyúló hagyományőrzés”

Interreg SKHU Kisprojekt Alap a nyugati határtérségben/ Interreg SKHU Fond malých projektov pre západný región

Farsangi programok

2022. február 18–20. Sopronkövesd

Február 18.	9:30	Alsóbodoki küldöttség érkezése
	10:00 – 19:00	Óvodás programok a farsangi hagyományok jegyében
		Farsangi hagyományok, kiszebáb úsztatás
		Rege a csodaszarvasról – filmvetítés
		Óvoda, Tájház
Február 19.	8:00 – 10:00	A termelői piacok bemutatkozása – Termelői piac
	9:00 – 11:30	Farsangi fánksütés az óvodásokkal – Alkotóház
		Fánksütő verseny eredményhirdetés – Alkotóház
	12:00 – 13:00	Ebéd
		Az alsóbodoki és a sopronkövesdi óvodák bemutatkozása
	13:00 – 14:30	Kelemen Dávid történész előadása – Sopronkövesd – Alkotóház
		Fehér Sándor helytörténész előadása – Alsóbodok – Alkotóház
		Busó hagyományok előadás – Alkotóház
	16:00 – 17:00	Farsangi felvonulás a mohácsi busókkal
		Az Alkotóháztól a Franciska majorig
	17:00 – 17:30	Kövirózsa Kulturális Egyesület – citerások műsora
	17:45 – 18:00	Hastánc – Császár Kata formáció
	18:00 – 18:30	Népzene – Lövői Zenekar
	18:30 – 19:00	Tűzsonglőr bemutató
	19:00 – 20:00	Horváth Meggie jazzenész műsora
	20:00	Bál a mohácsi busókkal
Február 20.	9:00 – 11:30	Téltemető túra (Völcsej – agghegyi kápolna útvonalon)
	12:00 – 13:00	Szalonnasütés, kakaó- és teaterasz
	12:00 – 13:00	Örömzene: Brass Line Fúvós Zenekar

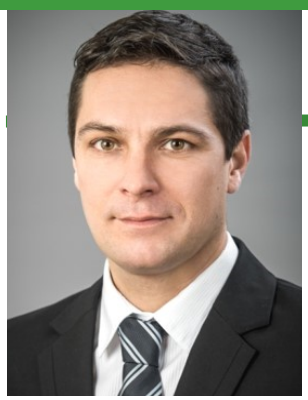

SCHWEITZER KORNÉL

INTÉZMÉNYVEZETŐ

Egy megemlékezés margójára

2022. január 12., 1. szünet, - 2 °C

A Covid miatt az udvaron emlékezünk, a 8. osztályosok hangját alig halljuk a szélben:

*„Aludjatok, Ti áldott **hőseink**,*
Pihenj Te néma hadsereg!
Ringasson békén a távoli rög,
S ne bántson könny, mely értetek pereg....”

Felteszem magamnak a kérdést:

Mit üzen nekünk a „néma hadsereg”? Mond valamit egy 7–8 éves, vagy akár felsős gyermeknek? Kell róla egyáltalán beszélni nekik, hogy miért alszanak „áldott hőseink”? Vagy túl nehéz a téma? Hagyjuk, úgy sem értik meg? Ne hagyjuk, próbáljuk meg!

A magyar nyelv értelmező szótára szerint a hős fogalomra több megközelítést is találunk:

1. *Veszélyben, nehéz helyzetben példamutatóan bátor ember.* — Talán az elsős diákunk is asszociál tűzoltó Samre, aki „egy igazi hős”.
2. *Csodálatos tetteket véghez vivő, emberfeletti lény.* Legendás hős vagy legendák hőse, a mondák hőse. — Ismerik a görög mitológiából, a mesékből Herkulest, illetve tanulunk a Csodaszarvasról és „szép Enéh” hős fiairól.
3. *Valamely szóban forgó esemény, történet főszereplője.* — Ilyen Arany János főhőse Toldi Miklós, akit a költő Nagy Lajos királyunk vitéz lovagjáról mintázott. Nem maradhat ki a felsorolásból Maximus a hős katona, majd rendíthetetlen gladiátor, személy szerint kedvenc filmem főszereplője.
4. *Valamely mozgalomban, tevékenységben elért áldozatos, példamutató teljesítményéért nagy megbecsüléssel övezett, kiváló személy.* — Véleményem szerint az elnyomó szovjet hatalom, a kommunizmus ellen harcoló pesti srácok az 1956-os forradalom igazi hősei, nem az eszme korábbi feltétlen híve Nagy Imre, aki később tényleg a forradalom mártírjává vállt. Példamutató teljesítmény Szilágyi Ároné, aki három olimpiai bajnoki címét kemény munkával, rengeteg áldozattal érte el.
5. *Harcban bátorságával, vitézségével kitűnő, halálra is elszánt katona.* — „Itt küzdtenek honért a hős Árpádnak hadai”, majd néhány évszázad múltán a hon megtartásáért Zrínyi Miklós a szigetvári hős, később, 1849-ben szabadságunkért életüket áldozták hős tábornokaink.

Szinte mind-mind nevén nevezett emberek, mitológiai, irodalmi szereplők. A doni hősök nem ilyenek! Kötelességüket teljesítő katonák, férjek, családapák, testvérek, gyermekek, névtelen hősök. A családjukon kívül senki nem ismerte nevüket, nem tudták, hogy hol harcolnak, hol védik a hazát. Tették ezt szó nélkül, kötelességből, hazaszeretetből sokszor megalázó körülmények között, -35–40 °C-ban. A rendszerváltásig beszélni sem lehetett tetteikről, szégyelleni kellett azt, hogy akkor és ott harcoltak. Hős volt a szovjet katona, az akkori ellenséghez átállt, később a kommunista eszméhez feltétel nélkül hű katonatiszt, csak a megfagyott lábakkal hazatérő, vagy éppen a Donnál oda vesző egyszerű magyar közkatona nem. Úgy gondolom, számunkra legyenek ők a hősök, mutassanak példát név nélkül is, nyugodjanak békében a magyar határtól több száz kilométerre.

Tóth Zsuzsanna

Emléktűz-gyújtás az Agghegyen

Nagyon-nagyon hideg volt idén Sopronkövesden, január 12-én délután, amikor összegyűltünk az Agghegyen, hogy megemlékezzünk a 79 évvel ezelőtt a Donnál helytálló hősökről. Apáinkra, nagyapáinkra, dédapáinkra emlékeztünk. Voltak, akik visszajöttek és vannak, akiknek a sorsáról a mai napig nem tudunk semmit. Él még Kövesden néhány ember, akinek az édesapja elment a háborúba és nem tért vissza, és van köztük, aki sosem látta az édesapját. Szerettük volna, ha az emléktűz mellett mesélnek nekünk, de az emlékezés 79 év után is felzaklató számukra.

A háborúnak vége lett, az életnek folytatódnia kellett. Hősök az egyedül maradt asszonyok és árván maradt gyerekek is. A háborút követő nehéz időkben családfő nélkül kellett, ételről, ruháról és otthonról gondoskodni. Elképzelhetetlenül kemény lehetett.

A Soproni Történelmi és Hadijátszó Baráti kör vezetőjétől, Czupy Arnoldtól megtudtuk, milyen események vezettek oda, hogy magyar katonák harcoljanak messze a Donnál, és milyen nehézségekkel kellett megküzdeniük a -30 foknál is hidegebb orosz télben.

Menyhárt Ildikó és Kazinczy Péter versek és tábori levelek felolvasásával hozta közelebb és tette kézzelfoghatóvá a katonák által megélteket. A muzsikus, Horváth István kezében a tárogató is csak elcsukló hangon „énekelt” a nagy hidegben . Néha könny csillant a szemekben, ahogy az unokák emlékezéseit, és a frontról kapott levelek szövegét hallgattuk. Olykor-olykor csend volt, nagyon mély csend.

Az emlékezés közös imával zárult a néhány napja elkészült kotecsi keresztúton.

A több mint 40 résztvevő közül többen még ott a hegyen megosztották velünk a gondolataikat a tiszteletadásról. A Soproni Történelmi és Hadijátszó Baráti körből az egyik katona azt mondta, hogy ő 20 éve jár ilyen rendezvényekre, de ilyen élményben még nem volt része. Nagyon meglepte, hogy mennyire méltó volt ez a megemlékezés. Volt, aki azt mondta, hogy így volt jó minden: a versek, a zene a tűz és a hideg. Szerinte az Alkotóházban ugyanez a műsor nem lett volna ennyire hiteles. Mások szerint ez a rendezvény egy városban is megállta volna a helyét.

Köszönjük, hogy együtt emlékezhettünk és megosztottátok velünk a tudásotokat, az emlékeiteket és a gondolataitokat!

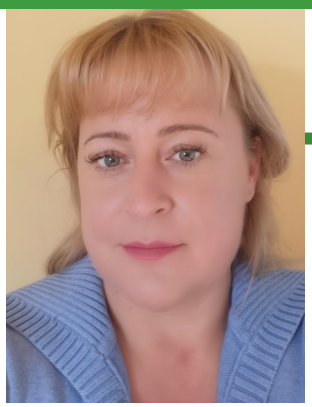

Hajasné Guczogi Helga

Bölcsődevezető

Jó ütemben halad az új bölcsőde építése

Mint arról már korábban hírt adtunk 2021-ben elindult az új bölcsőde építése, amelyhez TOP-os pályázatból nyert 215 991 815 Ft vissza nem térítendő támogatást az önkormányzat. Az új bölcsőde az eddigi 13 fős családi napközit váltja ki az új 24 férőhellyel, két csoportszobával.

Jelenleg 75%-os az épület készültségi szintje. A beltérben folynak a járólapozási és a festési munkálatok. Közben állítjuk össze azoknak az eszközöknek a listáját, amelyek a működtetéshez szükségesek: többek között a gyermek- és személyzeti bútorzat, felszerelések, bel- és kültéri játékok, mindennapi, tartós használati tárgyak. Az eszközök listáját egy kisgyermekellátás terén jártas szakemberrel állítottuk össze, a praktikusság, a környezettudatosság és természetesen az előírt szabályok figyelembevételével.

A csoportszobába kerülő bútorok mellett, textiltermékeket, az étkezéshez kapcsolódó eszközöket, szerepjátszó, építő-konstruáló eszközöket, percepciófejlesztést segítő eszközöket, valamint finommotorikát, kézügyességet fejlesztő és mozgásfejlesztő játékokat is beszerezhetünk szép számmal.

A tavalyi év végén elbúcsúztunk két kisgyermektől, ők már az újévet az óvodában kezdték. Január elején hozzánk is érkezett beszoktatásra kettő új gyermek. Nagy örömmel fogadtuk, hogy a januári időjárás elhozta a várva várt hóesést. A kisgyermekek hatalmas mosollyal az arcukon csodálták a hófehér tájat. Kihasználtuk ezt a remek alkalmat: hóembert építettünk, hó csatáztunk az udvaron, amit a kicsik felhőtlenül élveztek.

Az idén február 18-án rendezzük meg a farsangi mulatságot. Nagy készülődés előzi meg az eseményt, színes szalagok, lufik, bohócok, álarcok jelzik a közelgő ünnepet. A gyerekek farsangi maszkot ragasztanak, a bohóc nyakkendőjét díszítik, majd az elkészült alkotásokat az átadó helységben állítjuk ki. Énekszó és hangszerek hanga hallatszik a csoportszobákból. Heteken keresztül, kisebbek és nagyobbak vígan énekelnek.

Kazinczy Péter

kertész

A paszternák

Az ernyősvirágzatúak rendjébe tartozó pasztinák (Pastinaca sativa) vagy más néven paszternák manapság méltatlanul mellőzött gyökérzöldségünk, pedig a burgonya Európába érkezése előtt főzve is, sütve is fontos népeledel volt a kontinensen. Kinézetre ugyan leginkább egy nagyra nőtt fehérrépára hasonlít, aminek zeller szerű levelei vannak, felhasználhatósága mégis sokkal inkább a burgonyáéval egyezik meg.

Ennek az Eurázsiában őshonos növénynek a fás, kemény gyökerű vad változata a Földközi-tenger partjaitól Szibériáig napjainkban is előfordul.

Már az ókori görög leírások is említik, de termesztésével valószínűleg a rómaiak foglalkoztak először. A XVI. századra már Európa-szerte ismerték és használták egyrészt a cukorrépa, illetve a cukornád hasznosítása előtt ételek édesítésére; másrészt az egyetlen télen is fogyasztható zöldségféleként. Használata és ismertsége az édesebb sárgarépák, illetve a burgonya megjelenésével erősen visszaesett.

A vas, kalcium , foszfor és fehérjetartalma magas.

Kiváló rost és B- és C-vitaminforrás. A növényi rostok azzal, hogy élénkítik a bélműködést, csökkentik a koleszterinszintet (a szervezetben rövidebb ideig tartózkodó székletből kevesebb koleszterin tud visszaszívódni), és ez a vércukor-tartalmat is befolyásolja.

Kalcium- és foszfor tartalma jótékonyan befolyásolja a csont anyagcseréjét, illóolaj-tartalma révén görcsoldó. Legelőnyösebb tulajdonsága a vizelethajtó hatás, ennek köszönhetően hugyúti fertőzések esetén átöblítőként, valamint vesehomok kezelésére és megelőzésére is alkalmas. Tisztítja a vesét és az epét, elősegíti a gyomor és az emésztőrendszer működését.

Zöld levele nem fogyasztható, az érzékenyeknél bőrkiütést okozhat, erre a termesztés során is érdemes odafigyelni.

A hús- és zöldséglevesekben, babos ételeknek, salátáknak különleges, fűszeres ízvilága miatt jó alapanyaga. Gyakorlatilag a burgonyát lehet vele helyettesíteni, hiszen készíthetünk csipszet, pürét is belőle. Remekül aszalható, száradtan is fehér marad.

A paszternák keményítőtartalma áttelelés közben a fagy hatására cukorrá alakul (ettől olyan édessé válik az íze, hogy még jégkrém is készül belőle).

Mivel különösen jól tűri a hideget: laza, vizet jól áteresztő, felásott, majd simára eldolgozott talajra már február végén, március elején vethetjük. Az előző évben kijuttatott komposztot meghálálja.

Lassú csírázása miatt a magvak közé salátamagokat keverhetünk, így könnyíthetjük meg a gyomlálást. A kikelés ideje alatt folyamatosan kis adagokkal tartsuk nedvesen a talajt.

A megerősödött növényeket 10 centinként egyeljük ki. Ezután a rendszeres gyomlálás és öntözés a tennivaló. Olyan területeken is kiválóan terem, ahol a petrezselyem csak senyvedne.

Károsítói a gyökeret eltorzító fonalféreg és a sárgarépalégy. Távoltartásukra a paszternáksorok közelébe ültessünk körömvirágot, vagy büdöskét, illetve hagymaféléket. Hűtőszekrényben tisztítva 1-2 hétig is eláll.

A pincében homokba ásva hónapokig tárolhatjuk.

Kelemen Dávid

Történész

A „község háza”, a régi jegyzőlak

Az alábbiakban egy évtizedekkel ezelőtt lebontott épület történetéről olvashatnak a kedves Olvasók, amely sokáig az egyik legfontosabb középület volt Sopronkövesden: a szó szoros értelmében véve is a „község háza”, a régi jegyzőlak, községháza, a tanácsrendszer bevezetése után pedig tanácsháza. Kövesd falu a XIX. század közepéig önálló közigazgatással rendelkezett. A bíró volt a falusi közigazgatás első embere. Végrehajtotta az elöljáróság határozatait, érvényesítette a megyei, az országos rendelkezéseket és törvényeket, és viszonylag szűk körben bíráskodott is, mely nagyobbrészt mezei tolvajlásokra, békítő eljárásokra, kisebb birtokperek eligazítására, a rendetlenkedők megbüntetésére terjedt ki. Mint neve is mutatja, hatalommal bíró személy volt. Az iskolamester (tanító) volt a falu nótáriusa, jegyzője, ő állította ki a különböző szerződéseket, és rendszerint ő közvetített a gyakran írni-olvasni nem tudó lakosság és a felsőbb hatóságok, hivatalok között. Mivel a tanítók iskolai és kántori elfoglaltságuk mellett gyakran nem tudták kellő hatékonysággal ellátni jegyzői teendőiket, 1855-ben országos szinten szétválasztották a tanítói és a jegyzői tisztséget, és megszervezték a kerületi jegyzőség intézményét. A lózsi kerületi jegyzőséghez tartozott Kövesd és Pinnye. A Bach korszak megszűnése után (1859) a kerületi jegyzői hivatal is megszűnt, és a jegyzői teendőket újból a tanító végezte. Amikor 1872-ben ismét szétválasztották a tanítói és a jegyzői hivatalt, a három kisközség nem tudta vállalni az önálló jegyzőtartás költségeit, ezért Lózs székhellyel körjegyzőt választottak. Kövesd (Sopronkövesd) 1922-ig tartozott a lózsi (nagylózsi) körjegyzőséghez. A Belügyminisztérium 113246/922. sz. rendeletével megengedte, hogy Sopronkövesd nagyközséggé alakuljon, és önálló jegyzőséget alapítson. A jegyzőség betöltésére pályázatot hirdettek, melynek következtében a községi jegyző Udvardy Ferenc, a segédjegyző Horváth Károly lett. A jegyzőlak épülete – a nagyvendéglővel (a mai Fehér Csárdával) szemben, az Alkotóház helyén állt – korábban is a község tulajdonában volt. Széles, L-alakú épület volt, az utcafronton nyolc ablakkal. Udvardy jegyző 1939-es adatközlése szerint 120 éves épület volt, rossz állapotban. Egy későbbi forrás 1852-re datálta a jegyzőlak építését. A pontos évszámról egyelőre nem rendelkezünk biztos információval, azt azonban joggal feltételezzük, hogy a lózsi kerületi jegyzőség megalapítása (pontosabban Kövesdnek a lózsi kerületi jegyzőséghez csatolása), 1855 előtt épült. Több mint száz éven át ebben az épületben végezték a község igazgatásával kapcsolatos adminisztrációs ügyeket, és sokáig a jegyző otthonául is szolgált.

Mivel a régi községi könyvtár nagy része a II. világháborús események miatt megsemmisült, illetve elkallódott, 1952 augusztusában a soproni járási könyvtár 300 kötetes letéti könyvtárat létesített Sopronkövesden. A könyveket a művelődési otthonban (Kovács István államosított üzletében), egy 12 négyzetméter alapterületű szobában helyezték el. Az 522 kötetre gyarapodott letéti könyvtár 1959. december végén a község tulajdonába került. Az 1960-as évek közepén a könyvállomány meghaladta a 2500 kötetet. A fokozatos gyarapodás és a könyvtár népszerűsége (1963. november 7-én Sopronkövesd megkapta az „olvasó község” címet) miatt megoldást kellett találni a könyvtár megfelelő elhelyezésére.

Egy másik probléma, a postahivatal áthelyezése is megoldásra várt, amely 1960-ban a Kossuth Lajos u. 65. számú házban, a szintén államosított Kovács-villában kapott helyet. A tanácsháza viszonylagos nagysága ellenére már nem felelt meg az igényeknek. A szigetelés nélküli falak nedvesek, vizesek voltak, és az 1960-as felújítás is csak egy időre oldotta meg a helyzetet. Ezért az 1960-as évek második felében a községi tanács vezetői elhatározták, hogy új tanácsházát építenek, amelyben a postahivatalt és a könyvtárat is el tudják helyezni, és amellyel mentesítik a művelődési céloknak kevésbé megfelelő kultúrházat is. (Az egykori vegyesbolt 1967-ben a moziüzemi vállalat tulajdonába került, és még a rendszerváltás után is használta. Jelenleg a gyógyszertár kapott helyet benne.) Az 1970-es évek elején a sokáig laktanyaként funkcionáló Széchényi-kastélyt is lebontották, és a határőrség átköltözött a község Sopron felőli bejáratánál felépített új laktanyába. Az új, emeletes tanácsházát 1973–1974-ben építették fel a kastélykert utcai részén, részben a kastély anyagának felhasználásával. Az épület (Önkormányzati Hivatal) jelenleg is községigazgatási célokat szolgál. A régi jegyzőlak így elveszítette korábbi jelentőségét, sőt funkcióját. Később lebontották, és az 1980-as évek első felében felépítették az Öregek Napközi Otthonának helyet adó épületet, amelynek átépítésével 2014-ben alakították ki a mai Alkotóházat.

Forrás: A levéltári források alapján megírt történeti összefoglalás a készülő községtörténeti monográfia kéziratából származik. A kép forrása: MNL Győr–Moson–Sopron megye Soproni Levéltára. XV.31. Fotógyűjtemény. 2. d. VII/79.

Tóth Zsuzsanna

„Szedj egy tálka epret!”

Nagyon szeretem a kertészkedést. Rendkívül jól kiszellőzteti az emberből a feszültséget, sikerélményt ad és türelemre tanít. Egyúttal edzi a testet és simogatja a lelket. Megtölti a tányért. Egy csoda. Sok mindent tudok róla, de még több dolog van, amit meg kell tanulnom. Valahogy belenőttünk a szüleink mellett. Először csak „szedj egy tálka epret kislányom”, aztán „gyere, szedjük le a borsót kisfiam”, majd „ültessük el a krumplit gyerekek”. Ahogy nőttünk, úgy nőttek a feladataink is. Apu ezt annyira felfejlesztette, hogy még igazolást is írt nekünk a középiskolába, mert a céklát be kellett takarítani. Szóval, ha akartuk, ha nem, valami ragadt ránk.

Minden hónapban muszáj kerttel kapcsolatos lapokat vásárolnom. Már a képek nézegetése is ellazít, és beindul az ötletroham, hogy mi mindent fogok megvalósítani. Aztán az élet felülír mindent – az elmúlt két szezonban nem igazán sikerült az álmoknak valósággá válniuk. Talán idén…

Ott vannak a csodálatos facebook csoportok is, ahol a kertészkedők megosztják sikereiket, tapasztalataikat és kérdezhetnek, ha szükséges. Tavaly és tavaly előtt, olyan kérdések kerültek ki, amiket egy 4 éves tenne fel. Őszintén megvallom, nagyon értetlenül olvastam ezeket. Magamban morgolódtam, hogy hol voltak biológia órán ezek az emberek? Hol van a józan paraszti ész? Hol éltek eddig? A Marson? Kellett egy kis idő, hogy leessen a tantusz, nem mindenki úgy nőtt fel, mint én. Ami nekem természetes, az másnak nem. És fordítva. Amúgy meg örülnöm kéne, hogy ennyi ember kezdett el kertészkedni! Olyanok, akik leéltek 20–30 évet kert nélkül. Meg fogják tanulni, és mellettük megtanulják a gyerekeik is. Türelem!

Nagyon fontosnak tartom, hogy ne vesszen el a tudás, és felfedezzék az emberek, hogy képesek magukról gondoskodni. Egészséges és ízletes ételeket tehetnek a család asztalára. Szerencsére trendi lett a főzés, egyre több fiatal kezd el megbarátkozni a nyersanyagokkal és a konyhai eszközökkel.

Bízom benne, felismerik, hogy a szükséges nyersanyagok egy részét minden nagyobb erőfeszítés nélkül, saját maguk is előállíthatják akár kert nélkül is, az ablakpárkányon vagy az erkélyen. Arra is számítok, hogy felfedezik az üzletekben kapható és a saját termesztésű zöldségek és gyümölcsök íze közötti különbséget is. Az árkülönbségről már nem is beszélve!

A kertészkedésben az a jó, hogy minden megoldás jó. Mindenki úgy csinálhatja ahogy szeretné vagy ahogy tudja. Újra és újra lehet próbálkozni és reménykedni. A semmiből el lehet kezdeni, különösebb anyagi ráfordítás nélkül.

Kitartásra, türelemre tanít és gazdagon jutalmaz.

Maga az ÉLET.

MARTIN KASERNE

Am Dienstag den 22. Dezember war ein besonderer und kulinarisch stark abwechslungsreicher Arbeitstag für die Assistenzsoldaten im Raum Nikitsch.

Die Bewohner der ungarischen Grenzortschaft Sopronkövesd, bedankten sich mit einer großen Anzahl an Weihnachtsköstlichkeiten sowie alkoholfreien Weihnachtspunsch bei den im Bereich Nickelsdorf eingesetzten Grenzsoldaten des Jägerbataillons 12 aus Amstetten. Neben den offerierten Köstlichkeiten wurde der kleine Festakt durch den Chor der Gemeinde mit 4 Gesangsstücken untermalt, welche hiermit ihren Dank und Anerkennung den Soldaten im Assistenzeinsatz zeigten.

Der Initiator dieser Veranstaltung, Amtsdirektor Michael Fohler, selbst Milizsoldat im Range eines Oberstabswachtmeisters erschien ganz bewusst als Zeichen der jahrhundertlangen Verbindung Österreich - Ungarn, in seiner Traditionsuniform als Kommandant des militärischen Traditionsvereines „ Husarenregiment Nr.11, Ferdinand I. König der Bulgaren. Er lebt seit etwa 12 Jahren mit seiner Ehefrau in der kleinen ungarischen Ortschaft Sopronkövesd und ist Tagespendler nach Wien. Hier passiert er tagtäglich die Grenzstellen welche durch das Bundesheer überwacht und überprüft werden. So ergeht es vielen Bewohnern dieser Ortschaft die arbeitsmäßig in Österreich tätig sind.

Ziel dieser Geste war es, sich für die harte und anstrengenden Arbeit der Assistenzsoldaten und hier besonders bei den jungen Grundwehrdienern ihren Dank und Anerkennung zu zeigen und sich für die tolle Arbeit zu bedanken. „Bei widrigsten Witterungsverhältnissen wird jedoch nie vom Behördenauftrag abgewichen und stets freundlich und höchst professionell der ihnen gegebene Auftrag bestmöglich umgesetzt“, so Michael Fohler.

Des Weiteren muss Nikitisch klar als Hotspot der illegalen Migration angeführt werden. Hier werden durch die Assistenzsoldaten und die Polizisten täglich zwischen 10 und 50 Flüchtlinge gestellt und aufgegriffen.

Auch der Bürgermeister von Sopronkövesd, Zoltan Fülöp, zeigte mit seiner Anwesenheit und seinen Dankenden Worten von der Arbeit und Leistung der Soldaten vor Ort überzeugt und wies besonders darauf hin, dass er selbst die Arbeit nur zu gut kenne, da er selbst etwa 20 Jahre als Grenzbeamter in Sopron tätig war.

Seitens des Bundesheeres war der stellvertretende Militärkommandant, Oberst Raimund Wrana anwesenden und gab in seinen Worten, welche dankenswerter Weise auch ins Ungarische übersetzt wurden, stolz auf seine im Einsatz befindlichen Soldaten und gab den Dank besonders an die vielen schaffenden Hände von Soprokövesd und den vielen karitativen Gesten von Michael Fohler zurück.

Als Resümee der Dankesgeste, wurde den eingesetzten Soldaten im Grenzabschnitt Nikitsch, welche auch über Weihnachten für uns Österreicher einen großen Dienst unter selbst widrigsten Umständen leisten, mit süßen Köstlichkeiten der Weihnachtsabend versüßt und die Distanz zu ihren Freunden und Familien zu Weihnachten ein wenig „verkleinert“.

Ünnepség a határátkelőn

Az évek óta Sopronkövesden élő, karitatív tevékenységéről is ismert Michael Fohler karácsony előtt egy új ötlettel kereste fel a település polgármesterét, Fülöp Zoltánt, miután megtudta, hogy a Burgenlandban szolgáló kiskatonák a karácsonyi ünnepeket távol fogják tölteni az otthonuktól.

Fontosnak érezte, hogy jelképesen megköszönje a határ két oldalán szolgáló osztrák katonák és magyar rendőrök munkáját, amit a térség nyugalmáért végeznek. Polgármester úr könnyen az ügy mellé tudott állni, hiszen fontosnak tartja, hogy 100 évvel a határ újrarajzolása után is „egy európai nemzet" tagjaiként éljünk egymás mellett.

A sopronkövesdi asszonyok csodálatos süteményekkel és forró teával, a templomi kórus pedig ünnepi énekekkel kedveskedett a katonáknak.

Az osztrák tisztek elmondták, nagyon sajnálják, hogy a magyar rendőrök nem tudtak részt venni az eseményen, nagyra értékelik a jó magyar–osztrák együttműködést a határ mindkét oldalán, ami most a migráció miatt kiemelten fontos. Megköszönték a laktanyában maradt több száz katona nevében is a megvendégelést és a műsort. Azt is elárulták, hogy szenteste nagyon fognak örülni a katonák a sopronkövesdi házi süteményeknek.

Tóth Zsuzsanna

Évnyitó túrán Sopronkövesden

A soproni Túrabotos Természetjáró Klub tagjaként tavaly decemberben többedmagammal részt vettem az önkormányzati szervezésű Holdfénytúrán. Nagyon jól éreztük magunkat a vidám hangulatú fáklyás-lámpás erdőjáráson. A barátságos helybéliekkel való megismerkedés után azt gondoltuk, nézzük már meg nappali fényben is az erdőt és a környék nevezetességeit. Mihócza Lászlót kértük meg, legyen a túravezetőnk.

Így január 8-án az idei évet Sopronkövesden kezdtük. A szőlőhegyen a Szent László kápolnához teli kocsikkal érkezett a majdnem 30 fős csapatunk. Ott várt bennünket Mihócza László, önkéntes túravezetőnk, aki különösen örült 83 éves túratársunknak, Kulcsár Zoli bácsinak, hiszen a helyiekkel jó kapcsolatot ápolva már 3. alkalommal vett részt a helyi szervezésű túrákon. Nagyon meglepődtünk és megörültünk, mikor Laci nemcsak tolmácsolta Fülöp Zoltán polgármester úr üdvözletét, hanem az általa küldött ajándékokat is átadta: kitűzőket, képeslapokat, és a 2022-es Sopronkövesd naptárat. Ezúton is köszönjük a figyelmességet.

Első utunk a Franciska majorba vezetett. A Pro Village gyönyörű, 7 hektáros területe kutyabarát hely. Ezt igazolva a csapatunkkal túrázó hat négylábút is beengedték a konferenciaterembe, ahol egy 20 perces videóvetítésen ismerhettük meg a létesítményt. Négylábú társaink kipróbálták az agility pályát is.

A Kardos-eret – a helyiek szerint Füles-patakot – érintve a híd után a hősi halált halt Kiliti Dániel alhadnagy emléktábláját megtekintve visszaballagtunk az Agghegyre, ahol újabb meglepetés várt ránk.

Laci meghívott minket romantikus szőlőhegyi birtokán álló hangulatos és sok emléket őrző faházába. A forró tea, forralt bor, üdítő italok mellé természetesen előkerült a klasszikus túraeledel: zsíroskenyér lilahagymával. Köszönjük, nagyon jólesett.

Az eszem-iszomot követően az Agghegy látnivalóit kerestük fel: a 300 éves kápolnát, az előtte álló Szent László szobrot, a faragott faszobrokat, a Trianon-emlékművet, a kulcsos vendégházat. Szerencsénkre tiszta idő volt, így innen jól beláthattuk a környéket és ráláttunk a Fertő tóra is.

Túránk előtt 3 nappal készült el az Agghegy legújabb látványossága – a Keresztút 14 stációja – a sopronkövesdiek összefogásából. Külön kiváltság, hogy mi voltunk az elsők, akik szervezett túrán megcsodálhattuk.

Az Agghegy kotecsi részén álló hintómosót és a felújított Széchényi-kutat is megszemléltük. Eljutottunk az erdő mélyére, az „égett fa" emlékére megjelölt helyre, ahova a régi Mária kép lett felállítva. Tovább gyalogolva az erdőben hamarosan egy hajtóvadászat közepén találtuk magunkat, mely túránkat igencsak lerövidítette, így az Imre majorhoz már nem jutottunk el. A nagy ijedtséget az utasként érkezettek egy kis „szívmelegítővel"oldották.

A változatos erdő és jól járható turistaútjai meghozták a kedvünket egy újabb sopronkövesdi túrához. Fülöp Zoltán, Mihócza László, köszönjük, hogy itt lehettünk! Tavasszal visszatérünk!

Turi Judit
a soproni Túrabotos Természetjáró Klub tagja

Mihócza László

Laktanyaparancsnok az Újtelepről

A II. világháború utáni években Sopronkövesd Sopron felőli külterületén épült fel a Táncsics és a Dózsa György utca, a helyiek Újtelep néven is nevezik, ami azóta már bővült is. Horváth (Rigli) László itt született 1948-ban, akkoriban faluhelyen a szüléseknél bábaasszonyok „bábáskodtak”. Itt, Kövesden, Várhegyiné volt a bába, az idősebbek emlékezhetnek rá. Horváth László az általános iskola befejezése után 1963-ban a soproni Berzsenyi Gimnáziumban tanult tovább. A gimnáziumi évek után 1967-ben a Kossuth Lajos Katonai Főiskolára nyert felvételt, az első 10 hónapot Szegeden amolyan sorkatonai gyakorlaton töltötte. Az 1971-es tisztavatás után határőr (hőr.) hadnagyként az Osli közeli Dőridombi laktanyába került politikai helyettesnek. Itt a Hanság szívében testközelből megtapasztalhatta, milyen volt az, amikor a tőzeg nagy területen égett és csak hosszú küzdelem után tudták eloltani. Osli község lakóival jó viszonyt alakított ki, sokan jó barátként emlékeznek a „hadnagy Lacira”.

A laktanyák közötti sportvetélkedéseken is állandó résztvevő volt, kispályás fociban, röplabdában mindig dobogós helyeket értek el. A lovaglás – már hivatalból is – közel állt hozzá, de fiatalabb éveiben az ejtőernyőzésbe is belekóstolt, 8 sikeres ugráson van túl. A Dőridombi laktanya átszervezés miatt 1976-ban megszűnt, még 4 évig a tiszti főiskolásoknak volt gyakorló helye, majd lebontották. „Hadnagy Laci” az utolsó félévben már parancsnok volt, majd, mint főhadnagy parancsnoki várományosként a Brennbergbánya közeli Hermes laktanyájába került. Hermes 250 fős kis bányászfalu volt a határsávon belül, ezért a lakói személyigazolványba bejegyzett engedéllyel rendelkeztek. A laktanya az éles határtól karnyújtásnyira volt, ezért az éles határt külön drótakadályokkal megerősítve védték, a buszok is csak Brennbergbányáig közlekedtek!

Ahogy várható volt, Laci hamarosan parancsnok lett, 1980-tól már századosi rangban. A sorállomány állandó 60 fő körül volt, vészhelyzetekben jött erősítés. A bányászidőkben un. sztahanovista lakások épültek, és egy dupla tiszti lakás is. Laci 1986-ban lett őrnagy, 1988-ban az újabb átszervezések idején Sopronba a „48-asba” került a mélységi őrsre, ami rövid idő után megszűnt, ezért áthelyezték a szállító századhoz, majd alezredesként, a Határügyi Osztályon kapott felelős beosztást, és innen is ment nyugdíjba 1996-ban.

Horváth Laci bárhova is került, a lakossággal mindig jó kapcsolatot alakított ki. Mindig hálás szívvel gondol vissza azokra a sorkatonákra, akik a szolgálatot tisztességgel végezték, sokszor dacolva az időjárás viszontagságaival. A „48-as” később a sorállomány megszüntetésével a BM Alapképzési Oktatási Intézménye lett. Laci pályafutása során több kitüntetést kapott, többek között 1980-ban Közbiztonsági Érem arany fokozatát, 1986-ban pedig a Haza Szolgálatáért Érdemérem ezüst fokozatát kapta meg. A Határőr Országos Fitt-tipp bajnokságon 2. helyezést ért el 1995-ben. 2021-ben, 50 éven át kifejtett szolgálatáért, szakmai tevékenységéért Arany Oklevelet kapott.

A nyugdíjas éveknek köszönhetően több ideje maradt szülőfalujára, a szíve mindig visszahúzza. Figyelemmel kíséri a falu rendezvényeit, és akár túra- vagy kulturális programokat talál, azokat nem hagyja ki. Nővére és húga máig az Újtelepen lakik, így mindig van hova hazajönnie.

MIHÓCZA LÁSZLÓ

Zarándokhelyek a közelben 1.

Mária-köszöntés Röjtökmuzsajon

A II. világháború előtt voltak az ún. keresztjáró napok, amelyeket a község lakói három napon át tartottak zászlós körmenettel. Első állomás a Szentháromság szobornál, a második a kis fájdalmas kápolnánál, a harmadik a Szent Anna szobornál volt. Ebből a régebbi szokásból alakult ki a mai „Mária keresés", Mária köszöntés.

A búcsúnap – szeptember 8-a – előtti estén jönnek a hívek a Kisboldogasszony templomba, hogy mise után körmenetben vonuljanak a röjtöki utcán elkanyarodva először a fájdalmas kápolnához. Itt elimádkozzák a Fájdalmas Szűzanya litániáját, majd továbbindulnak Fertőszentmiklós irányába a Szent Anna szoborhoz, útközben litániát és rózsafüzért mondanak. Szent Annát Szűz Mária édesanyját és az Ő lányát így köszöntik: *„Üdvözlégy Szent Anna kincse, Szűz Mária egek gyöngye".*

Következő állomás a muzsaji kápolna, az odavezető hosszú úton imádkozzák a kevésbé ismert Szent Anna rózsafüzért: *„Üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes az Úr van teveled, a Te kegyelmed legyen énvelem. Áldott legyen Szent Anna asszony, a Te Édesanyád, kitől Te az eredeti bűnnek makulája nélkül születtél szép Szűz Mária és Tetőled született Jézus Krisztus, az élő Istennek Szent Fia Ámen".*

Harangszó fogadja a menetet a kivilágított muzsaji kápolnánál, ahol a hófehér Mária kőszobornál köszöntik a Lurdi Szűzanyát, és megemlékeznek a kápolna alapítójáról. Majdnem éjfél felé jár az idő, mikor a menet visszaindul a kegytemplomba, van hol a házak ablakában mécses vagy piramis világít. Az ún. miseúton kanyarogva felcsendül a zarándoklat egyik legszebb éneke*: „Öt aranyos betűből áll Mária neve, Óh, Mária, óh, Mária drága szent neve."* Azzal, hogy a menet visszatér a „röjtöki kegytemplomba kinyílott rózsához", az oltáron levő Szűzanya elé, be is fejeződik a Mária köszöntés. Régen elsősorban a falu lakói és az elszármazottak jöttek haza erre a zarándoklatra, ma már a szomszédos településekről is egyre többen jönnek „Máriát keresni", pl. Fertőszentmiklósról gyalogosan is. (Köszönet Hencz Évának (Röjtökmuzsaj) a cikk megírásához nyújtott segítségéért!)

(A cikk folytatása a 23. oldalon)

Emlékezet: emberek, képek, illatok, hangulatok...

FELHÍVÁS! Az ember egész élete során emlékeket gyűjt. Az idő pedig megállíthatatlanul telik, s az emlékek is halványulnak, némelyik talán homályba is vész. Fejünkbe vettük, hogy nem hagyjuk nyomtalanul elmúlni az időt. Sok olyan ember él a faluban, akiknek a múltbéli emlékei nem csupán saját magukra, hanem a falura, annak lakosságára vagy tágabb értelemben a társadalomra is vonatkoznak. Memoárokat készünk Önöknek, a családnak, a falunak, a történelemnek.

Várjuk ezért olyan 70 év felettiek jelentkezését, akik mesélnek nekünk az életükről, a munkájukról, a faluról, az életük egy-egy olyan mozzanatáról, amit nem szeretnének veszni hagyni.

Szívesen beszélgetünk, segítünk a megírásban, de akinek kedve van hozzá, maga is leírhatja a történetét. Bármennyit írhat, nincs terjedelmi korlát. Folyamatosan várjuk a jelentkezéseket vagy a megírt anyagokat a kovesdihermesz@gmail.com e-mail címre, de akár postán is vagy személyesen leadva azt a polgármesteri hivatalban.

Aki csak elmesélné a történetét, és az írást ránk hagyná, az a **+36 30 312 4113**-as számon jelezheti a szándékát.

Kalmár Erika
Főszerkesztő

Dr. Horváth István

A játék leköt, lenyűgöz, elvarázsol

Bizonyára minden olvasó játszott már társasjátékkal, vagy hallott róla, de legalább látott egyet. A klasszikusnak tekintett játékok, mint a sakk, malom, ulti, tarokk mellett biztos, hogy mindenki legalább látott már úgynevezett „modern” társasjátékot. Akármennyire is nehéz lehet elhinni, a rendszerváltás előtt is lehetett már kapni Magyarországon egészen kiváló játékokat (Ezüst tó kincse), amelyek a klasszikus, de gyakorlatilag szinte teljesen absztrakt játékokat egészítették ki. Ez a kínálat a szabadpiac térhódításával és az import termékek elérhetővé válásával felfoghatatlan méretűre duzzadt.

Csak 2019 évben 4677 különböző társasjátékot adtak ki a világ eltérő pontjain. Sokan mégis megmaradtak abban, hogy a társasjáték egy gyerekes, gyerekeknek való elfoglaltság, rendes felnőtt embernek nincs ideje ilyen botorságokkal foglalkozni.

Ez alapvető tévedés. Nem akarok mindenkit elijeszteni, mégis muszáj lenne kicsit körüljárni, mi is tulajdonképpen a játék, akkor is, ha ezt komoly szerzők, filozófusok próbálták már megfejteni, és végtelen különböző meghatározás létezik rá. Az egyik személyes kedvencem talán az, hogy a játék szabad, maga a Szabadság, de a játék egyúttal rendet teremt sőt, maga a Rend. A tökéletlen világba időleges, elhatárolt tökéletességet visz. A játék köt és old; leköt, lenyűgöz, elvarázsol. Tele van ritmussal és harmóniával; van egyfajta mélyen esztétikai sajátossága.

Ez a társasjátékra fokozottan igaz, mert lehet, hogy egy meghatározott szabályrendszer keretei között mozgunk, de azon belül órák alatt építhetünk és rombolhatunk le birodalmakat, hódítók, feltalálók lehetünk, világokat alkothatunk meg vagy fedezhetünk fel.

E mellett, és ebből eredően a játék azonnal visszacsatol, azonnal látjuk a tetteink eredményét, rögtön tudunk változtatni, ezzel kimozgat bennünket a mindennapok mókuskerekéből, ahol egy elindított folyamat, egy meghozott döntés következményei a jövőbe veszhetnek. A játék hatalmat ad az ember kezébe, és ha rosszul használta, lehetőséget ad, hogy újból, máshogy tegye magát próbára.

Nem, a társasjáték nem gyerekjáték. De ez nem jelenti azt, hogy nincsenek kifejezetten gyerekeknek készült társasjátékok, mert vannak, és kell is hogy legyenek, de ezek is sokkal okosabbak, mint régebben voltak, sokuk a gyermekkel játszó felnőttnek is igen élvezetes lehet.

Nem emlékszem, mikor találkoztam először társasjátékkal, de mindenképpen gyerekként. Akkor még nem mai értelemben vett modern játékkal, hanem a Gazdálkodj okosan, Kígyók és létrák hasonlók kerültek a kezeim közé. Egy ismerősömnek volt egy Ghost Castle című játéka, ami gyerekként hihetetlen élményt nyújtott a hatalmas háromdimenziós díszletével. Ezek a mai értelemben véve egyszerű, úgynevezett dobj és lépj típusú játékok, mára kissé meghaladottak.

Középiskolás voltam, amikor először játszhattam Rizikót (1959). Hihetetlen élmény volt, hogy nem a kocka az, ami megmondja, mit kell csinálnom, hanem én döntök, én vezénylem a csapatokat, én vagyok a stratéga, aki meghódíthatja a világot. A Rizikó, már egy lépés a modern játékok felé. Az egyik első, de még kiforratlan és nagyon soká jutott el Magyarországra.

A modern társasjátékozás úttörőjének a Catan (1995) tekinthető. Ez a játék már különféle módokon felépíthető játékteret használ, a szerencse szerepe nagyon jól kezelhető, taktikus, mai napig az egyik legjobb, ha nem a legjobb szabad kereskedelmi rendszert használó játék, és ami szerintem a legfontosabb nem lehet játék közben kiesni. Gyakorlatilag ez volt számomra a katalizátor, ami elindított a felé, hogy társasjátékos legyek és teljesen szerelmes ebbe a hobbiba.

A társasjáték nem válogat. Egy 14 éves remekül tud szórakozni egy 87 éves társaságában, ha megtaláljuk nekik a közös témát. A társasjáték nem néz anyagi helyzetet, nem kér magas iskolát. A társasjáték összehoz és szórakoztat.

Ahogy már írtam, nagyon sok játék jelenik meg, ami azt is jelenti, hogy mindenre van társasjáték, minden témában lehet találni, legfeljebb nem lesz olyan élvezetes, vagy csak a téma rajongói fogják szeretni. Nekem is megvannak a kedvenceim, de mivel igazából játszani szeretek, bármivel játszom.

Mára, amellett, hogy társasjátékozom, gyűjtöm őket, idegen nyelvű játékokat fordítok magyarra a saját játékaimhoz csinálok alkatrészeket és saját játékon is dolgozom, igaz, azt csak nagyon mellékesen.

Ezek mellett jutottam el oda, hogy azt az örömöt, amit ez nekem okoz szeretném megosztani másokkal is. Aki 2020. vagy 2021. évi KÖN rendezvényen járt az Alkotóházban láthatott engem is, meg pár játékot, amit magammal vittem mutatóba. Idén nagy örömömre szolgált, hogy többen felvetették, hogy de jó lenne, ha Sopronkövesden is lenne valami klub vagy hasonló, ahová el lehet menni társasjátékozni. Ha ez másban is felmerült, őt a legnagyobb örömmel tájékoztatom arról, hogy ha rajtam múlik lesz.

A facebook felületén utolérhető a "Kardosmenti társasjáték egylet" néven létező csoport a https://www.facebook.com/groups/kardostarsasegylet/ címen. A csoporthoz bárki csatlakozhat és a csoport keretében rendszeresen szervezek játékalkalmakat. Egyenlőre a saját otthonomban, de ha lenne egy állandó, tartós létszám, akkor már előzetesen megkerestem a község vezetését az Alkotóház, mint helyszín lehetőségével kapcsolatban és pozitív visszajelzéseket kaptam.

Ami nagyon fontos és lényeges. Ezek az alkalmak a szórakozásról, az ismerkedésről és a közösségépítésről szólnak. Ez eddig sem került és ezután sem fog pénzbe kerülni, ameddig rajtam múlik.

Nagy szeretettel várok minden érdeklődőt a csoportban aztán személyesen.

Addig is mindenkinek Jó játékot!

Program: Társasjáték délután és est – 2022. február 26-án, 15:00 órától az Alkotóházban.

Zarándokhelyek a közelben 2.

A Peruska Mária búcsújáró hely

Horvátzsidányt elhagyva, Kőszeg felé balra, egy kavicsos út vezet a tömördi erdőben a Peruska Mária búcsújáró helyhez. A tömördi erdő valaha Berchtold Zsigmond peresznyei gróf tulajdona volt. 1866-ban a gróf 3 éves fia Lipót (aki később a Monarchia külügyminisztere lett) az édesapjával vadászaton vett részt és elveszett úgy, hogy csak 3 nap múltán találták meg egy tölgyfa alatt egészségesen.

A fán egy Mária kép függött. Innentől kezdve a Peruska Mária búcsújáróhellyé lett a gróf családja számára. 1894 és 1949 között, a környékbeli iskolák diákjai és a falvak lakói a magyar nép nemzeti ünnepén tartották a búcsújárásukat, augusztus első vasárnapján pedig az itt élő horvátok. Az 1950-es években megszakadt a búcsújárás, még az odavezető utat is beszántották, a 280 éves tölgyfát is alig tudták megmenteni a kivágástól. 1983 óta ismét régi pompájában fogadja a látogatókat a Peruska Mária zarándokhely. Minden év júniusában a vadászok és erdészek, júliusban a tűzoltók, kéményseprők, honvédség, rendőrség, augusztusban pedig a fiatalok és a Szűzanya tisztelői zarándokolnak ide.1994-ben Szent Hubertus és a Szűzanya tiszteletére a tölgyfa közelében a hívek adományaiból felépült egy kis kápolna, amelyet a mesterségek védőszentjeit ábrázoló szoborpark öleli körbe.

Az állandóan bővülő szoborpark Közép-Európában egyedülállónak számít, jelenleg 29 szobor alkotja. Ez a zarándokhely turistáknak, táborozó iskolásoknak, keresztelőknek, esküvőknek is helyet ad. Dumovits István, helyi plébános, már évtizedek óta gondos gazdája a búcsújáró helynek. Ez a Peruska Mária búcsújáró hely természeti környezetével, szoborparkjával különlegesnek számít

Minden zarándoknak csak jó szívvel tudom ajánlani.

Mihócza László

Világutazó: Dominika és Marokkó

Nagy Péternek a márciusi előadása lesz immár a 8. Sopronkövesden. – Sokfelé kalandoztunk együtt Délkelet-Ázsiától kezdve Csernobilon, Izlandon, Floridán át Európai városokig. Utaztunk a transzszibériai vasúton, és idén februárban tengeri és folyami hajókon is. Ezúttal két egymástól távoli kontinensre Közép-Amerikába és Észak-Afrikába utazunk majd – utalt a 3. előadás témájára Nagy Péter.

Főiskolásként szállodai szakmai gyakorlaton töltött el fél évet a Karib-tenger gyöngyszemén, Dominikán. Kalandosan jutottak ki, de megérte. Fél év alatt bepillanthattak a helyiek életébe, a nyaralók luxusvilágába, a trópusi esküvők forgatagába. Furcsa karácsonyt ünnepeltek 40 fokban, fenyő helyett pálmafával.

Észak-Afrika legélhetőbb országát végigutazva feltárult előttük az Ezeregy éjszaka világa: a sivatag, a királyi városok, a kelmefestők, bazárok. Még csigát is árult a marrakeshi piacon. Barátokra tettek szert, egy amerikai tanárnő, egy helyi fiú és a király unokaöccse személyében, akiktől sokat tanultak, többek között arról, hogyan szövik át a helyi legendák a mai napig a mindennapi életet.

Alkotóház terembérlés:

2 órára: 2.000 Ft

fél napra: 7.500 Ft

egy napra: 15.000 Ft

Ajánljuk családi rendezvényekre, baráti összejövetelekre.

Érdeklődjön hétköznap 8 és 16 óra között Tóth Zsuzsannánál a +36 30/308 6375-ös telefonszámon

Nem tudja vendégeit hol elszállásolni?

Gondoljon az Alkotóházra vagy a kotecsi vendégházra!

Érdeklődni lehet hétköznap 8 és 16 óra között a +36 30/308-6375 telefonszámon.

4000 Ft/fő/éj

Törölköző felár 500 Ft/fő

A szerkesztőség a beküldött cikkeket nem őrzi meg. A beküldött anyagok nem minden esetben eredeti formában jelennek meg, a főszerkesztő - terjedelemtől függően - a változtatás (a cikk szerkesztése, rövidítése) jogát fenntartja.

Főszerkesztő: Kalmár Erika **Olvasószerkesztő:** Tóth Zsuzsanna (e-mail: kovesdihermesz@gmail.com)

Cikkírók: Fülöp Zoltán, Fülöpné Hidegh Csilla, Hajasné Guczogi Helga, dr. Horváth István, Kalmár Erika, Kelemen Dávid, Menyhárt Ildikó, Mihócza László, Schweitzer Kornél, Tóth Zsuzsanna, Turi Judit, Virágh Imréné

Fotók: Kustor Balázs, Fülöp Zoltán, újságírói fotók, rendezvényfotók

Nyomda: Rábaközi Nyomda

Kiadja és terjeszti: Sopronkövesd Község Önkormányzata, 9483 Sopronkövesd, Kossuth Lajos utca 77.
Tel: 06 99/536-000, Facebook: Sopronkövesd Hivatalos Oldala,
E-mail: polgarmester@sopronkovesd.tonline.hu

ISSN 2676-9409

Sopronkövesd - A zöldszívű falu